

MADEN HABERLERİ

YURD İÇİ

ANKARADA PETROL SERGİLERİ

1962 Aralık ayında Fransız Kültür Heyeti binasında bir **Fransız' Petrol Sergisi** gösterilmiştir. Bu sergide, bilhassa Fransa'daki petrol işlerinin gelişmesi hakkında verilmiş olan bilgiler dikkati çekmiştir. Resmî sektörün kuvvetli iştiraki ile yapılan sistemli aramaların neticesinde ilk önce Fransa'da birçok petrol ve tabii gaz sahaları ve bundan sonra Büyük Sahra'da Avrupa'nın akaryakıt piyasa şartlarını alt üst edebilecek ve dünya ölçüsünde büyük olan bir petrol ve gaz havzası keşfedilmiştir.

Bundan sonra, 25 Ocak 1963 te Başkentte iki petrol sergisi birden açılmıştır. Bunların en önemli olanı, sermayesinin % 51'i Hazineye, % 45'i Millî Bankalarımıza ait bulunan, yegâne millî petrol şirketimiz **Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı** (T.P.A.O.) tarafından Türk Kültür Derneğinde hazırlanmıştır. Dernek binasının iki kattaki bütün salonlarını işgal eden bu sergi "petrolün nasıl arandığını ve çıkarıldığını, ne gibi işlemlere tâbi tutulduğunu, bugünkü hayatımızda ne gibi bir rol oynadığını ve millî petrol davamızın nasıl gelişmete olduğunu göstermek amacı ile" açılmıştır. Petrolün nasıl teşekkül ettiği birkaç temsili resimle izah edildikten sonra, Petrol arama işlerine geniş yer verilmiştir. Jeolojik arazi çalışmaları, paleontolojik etüdler, jeofizik arazi çalışmaları ve değerlendirme işleri birçok resim, harita, kesit, şema, taş ve fosil numuneleri ve Batman civarındaki petrol sahaları (büyük bir maket) ile izah edilmektedir. Çok yerinde olan bir foto, jeolojik etüdlere arabadan bakarak değil, fakat kayalar arasında yürüyerek yapılmakta olduklarını hatırlatmaktadır. Serginin bundan sonraki kısımları, sondajların

nasıl yapıldığını, petrolün nasıl çıkarıldığını ve nakledildiğini fotolarla modellerin yardımı ile belirlemektedir. Petrolün rafinajı ve değerlendirilmesi, Batman rafinerisinin önemli kısımlarının modellerinin yardımı ile tarif edilmektedir. Burada, yalnız umumî efkârın değil, birçok arkadaşlarımızın da bilmedikleri bazı önemli özellikler açıklanmaktadır. Ham petrolden yalnız bilinen akaryakıt türleri, asfalt ve madenî yağlar değil, fakat sun'î gübreler, temizleyici maddeler ve plâstiklere kadar takriben 2000 çeşit ürünlerin imâl edilmekte oldukları, resim, diyafram ve şemalardan anlaşılmaktadır.

Sergide görülen bazı rakamların burada tekrarlanmasını faydalı görüyoruz: 1955 yılındanberi Türkiye'de T.P.A.O. yanında Mobil, Shell, Gulf, Tidewater, American Overseas gibi 5 büyük ve birkaç küçük yabancı şirket çalışıp veya çalışmakta idi. 1955 tenberi bu yabancı şirketler tarafından Türkiye'de açılmış olan sondajların yekûn uzunluğu 190.500 metredir. Tek millî petrol şirketimiz T.P.A.O. aynı zamanda 205.500 metre sondaj yapmıştır. Yani petrol kuyusu davası % 48/ %53 ile lehimizdedir. Petrol işlerinin M.T.A. dan devraldığı zaman 15 istihsal kuyusu varken, bugün T.P.A.O. mn elinde 72 istihsal kuyusu bulunuyor. Yabancı şirketlerin istihsal kuyusu sayısı tam bilinmemekle beraber, bu sayı herhalde 10 nu geçmez. T.P.A.O. 1962 de 511.000 ton ham petrol istihsal etmiş, bu şekilde memleketin akaryakıt ihtiyacının % 24 ünü karşılamakta ve yılda 115 milyon liralık bir döviz tasarrufu sağlamaktadır. M. T. A. dan devralınmış olan Raman ve Garzan havzalarına Batı Raman, Doğu Raman, Mağrip ve Kurtalan petrol sahaları eklenmiştir. Buna, ümit verici petrol emareleri bulunmuş, fakat şimdiye kadar bir istihsal

temin ©dilememiş olan Batı Reşan, Sadak ve Kentalan ümitli sahaları da ilâve edilmelidir..

Shell Şirketi tarafından Fransız Kültür Heyeti binasının vestibülünde açılmış olan "Petrol Dünyası" adlı sergi, 14 panoda T.P.A. O. sergisinde tatbik edilen sırada ve T.P.A.O. sergisinde gösterilen şema ve resimlere benzeyen bir dokümantasyon ile petrol ile ilgili olan konular hakkında bilgi verir. Ancak, bu sergide Türkiye yerine, petrol işlerinin dünya ölçüsündeki gelişmesine önem verilmektedir. Türkiye ile ilgili olarak yalnız Shell'in personeli arasında Türk elemanlarının da bulunduğu ve Shell'in, Mersin rafineri ortakları arasında olduğu işaret edilmektedir.

Burada ufak bir hususa dokunmadan geçemeyeceğiz; Her iki sergi açılışına Maden Mühendisleri Odasından bir temsilcinin çağrılmaması bizi çok üzmüştür. Hele T.P.A.O'nun Genel Müdür ve yardımcısı dahil yetkili idarecilerinin Odamız üyesi buldukları halde bu unutkanlıkları bizi büsbütün şaşırtmıştır.

MADENCİLİK

ODA HABERLERİ

D U Y U R U

Bilindiği gibi 6235 sayılı kanun gereğince Türkiye'de mühendislik sanatını yapabilmek meslek odalarına kayıtlı bulunmaya bağlıdır.

Odamıza bugüne dek kayıtlarını yaptırmayan meslekdaşlarımızın şahsen ya da yazıyla (T. M. M. O. B. Maden Mühendisleri Odası Mithat Paşa Cad. No. 11/6 Ankara) adresine başvurarak kayıtlarını yaptırmaları önemle duyurulur.

Odamıza kayıtlarını yaptırmayanlar:

Maden Yük. Müh.

Turgut Özcan	Kubilay Çelebi
Yücel Bilgin	Erol İmre
Tuncay Saydam	Mustafa Gürkan
Sırrı Giray	Özer Selçuk
M. Özcan Demirel	Akın Yılmaz
Avni Gürse!	Mecdi Aslıtürk
Osman Kırmacı	Refik Ümit
H. Nijat Gürsoy	İhsan Şirin
Pekcan Özata	Necdet Gürsoy
Güven Demiray	Fuat Çakır
ihsan Yördem	Ergin Üçer
Çeiik Tekin	Ömer Alpartun
Turgut Erkin	Fuat Üçüncü
B. Sami Yangın	H. Ali Sandıkçı
Mustafa Cengiz	Atıf Köktiirk
Azer Elmas	Yılpar Kaynak
-Fahri Mas	Halit Ersoy

Maden Müh.

Mehmet Yaşar	A. Nafiz Fırat
Abdullah Ergin	Nedim Süfener
Ziya Koray	Aydoğan Akyüz
Talât Karadoğan	Ömer Osman Ertekîn
Esat Can	

MADENCİLİK DERGİSİ BİBLİYOGRAFYASI

1961 — 1962 (Sayı: 5-8)

A. R. ATAY

M.T.A. Kütüphanecisi

- 1 — AÇIK işletme (Çev.: S. Vedat Aytaman) "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 5, Yıl 1961, Sah. 324 - 345.
- 2 — AFRİKA'da Madencilik "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 8, Yıl 1962, Sah. 564 - 567.
- 3 — ALMANYA Notlan (Deri.: M. Gök) "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 6, Yıl 1962, Sah. 403 - 412.
- 4 — ALTAY, Özer: Jeofizik prespeksiyon metodları "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 8, Yıl 1962, Sah. 531 - 537.
- 5 — ALTAY, Özer: Jeofizikte ölçme ve ölçme sonrası tashiheri "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 6, Yıl 1962, Sah. 365 - 367.
- 6 — ARIKAN, Mustafa: Türkiye Oniks Mermerleri; istihsal ve ihraç imkânları "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 8, Yıl 1962, Sah. 517 - 520.
- 7 — ARIKAN, Mustafa: Türkiye'de Mermercilik "Türkçe Özet" Madencilik, Sayı 7, Yıl 1962, Sah. 463 - 468.
- 8 — ATAMAN, Tacettin: Alüminyum ve Türkiye'de bu Sana-yiini kurulması "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 6, Yıl 1962, Sah. 368 - 374.
- 9 — BARUTOĞLU, Ömer Hulusi: Ankara - Çayırılı manganez yatağı "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 6, Yıl 1962, Sah. 349 - 356.
- 10 — BARUTOĞLU, Ömer Hulusi: Maden işlerinde "Risk" ve "Gelir" haddi "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 5, Yıl 1961, Sah. 287 - 289.
- 11 — BAYRI, Fikret: Bazı Türk kömürlerinin evsafı ve bu kömürlerde yapılmış olan teknolojik tecrübelere dair malûmat "Türkçe Özet" Madencilik, Sayı 6, Yıl 1962, Sah. 375 - 382.
- 12 — BEKİŞOĞLU, Kıraç Ali: Türkiye'de krom madenciliği "İngilizce Özet" Madencilik, Sayı 5, Yıl 1961, Sah. 305 - 315.
- 13 — BERBEROĞLU, A. F.: Gelik - Kilimli bölgesinde Ramble metodunun tatbiki ve neticeleri "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 7, Yıl 1962, Sah. 457 - 462.
- 14 — CEBECİ, Ahmet: Cento Krom sempoziyumunu müteakip İran ve Pakistan'a yapılan tetkik seyahatine ait rapor ve Türkiye Krom madenciliğinin geliştirilmesi hususunda bazı düşünceler "Türkçe Metin" Madencilik, Sayı 7, Yıl 1962, Sah. 469 - 475.